

‘Rol van vrouw sterk onder

Een nieuw jaar, een nieuwe BloembollenVisie en een fonkelnieuwe serie. De komende periode staat de vrouw in de schijnwerpers. Zowel in de bloembollen als in de vaste planten en de boomkwekerij is zij schaars. Toch zijn ze er wel: echte vakvrouwen. Wat beweegt hen en hoe ‘overleven’ zij in een door mannen gedomineerde sector? Josephine Dekker, narcissenkweker in het Noord-Hollandse Schermer, bijt het spits af.

Tekst: Jeannet Pennings
Foto: René Faas

Onder de rook van Alkmaar, op de grens met West-Friesland, ligt het plaatsje Oterleek. Daar waar de Lange Molenweg met de Oterlekerweg kruist, vinden we het domein van Josephine Dekker. Dit bosachtige perceel verandert in het vroege voorjaar in een waar sneeuwklokiesparadijs. In het midden ligt een oude boerderij. Een idyllisch plekje waar Josephine opgroeide in een boerengezin. “Mijn vader en opa boerden al op deze plek”, vertelt zij. “In eerste instantie met koeien, maar in de tijd van de Tweede Wereldoorlog is er veel veranderd. Europa was afhankelijk van landbouwers, de voedselproducenten, en dus moest het grasland van de Duitsers deels omgeploegd worden voor de efficiëntere tuin- en akkerbouw. Niet alle boeren waren daar even blij mee, want goed grasland kreeg je niet zomaar terug. Met de opkomst van de kunstmest kon men gelukkig meer koeien op een hectare houden.”

SPIERBALLEN

Al snel blijkt dat Josephine minstens zoveel van geschiedenis weet als van narcissen. De rijke historie van het familiebedrijf rolt over tafel. “Eind jaren ’50 was de helft van de boerderij akkerbouw en de andere helft veehouderij om zo de risico’s te spreiden. Toen er geïnvesteerd moest worden in loopstallen, besloot mijn vader volledig over te gaan op de akkerbouw. Daarin werd steeds meer gemechaniseerd. Ik kan mij nog goed herinneren dat de eerste trekker kwam.” Josephine hielp zelf altijd actief mee op de boerderij. “Ik heb nog spierballen van het aardappels en uien opscheppen”, lacht zij. “Toen in de jaren ’80 mijn vader overleed, heb ik de boerderij overgenomen. Ik had een opleiding voor maatschappelijk werk gevolgd, maar een baan vinden was in die tijd een probleem. Bovendien had voor een baas werken ook zo

zijn negatieve kanten en een baan ernaast kon altijd nog. Samen met een compagnon ben ik overgegaan op de grove tuinbouw, zoals kool. Maar toen die compagnon kwam de te overlijden, was ik zoekende. In de akkerbouw ging het op dat moment slecht.”

SNEEUWKLOKJES

Je moet iets doen waar je wat van weet, dacht Josephine. Niet dat zij alle ins en outs van de bloembollenteelt kende, maar rondom de boerderij stond het wel altijd vol met sneeuwklokies. “Die groeien heel goed op onze kleigronden onder de bomen. Ik besloot een bos naast de boerderij aan te planten waar het voor de sneeuwklokies prima vertoeven is. De sneeuwklokies werden door kwekers uit de omgeving van Limmen opgekocht en als droog product doorverkocht. Inmiddels worden sneeuwklokies op grote schaal geteeld, vooral op de zandgronden, en is het voor mij niet meer rendabel. De enkele, dubbele, groenpuntige en herfstbloeiende sneeuwklokies die ik nog heb, zie ik vooral als hobby. Ik verkoop ze als groenproduct aan particulieren op markten in Nederland, Duitsland en België. Het is niet iets om rijk van te worden, maar ik heb de sneeuwklokies nu eenmaal toch om de boerderij staan en ik weet er veel van af”

Om brood op de plank te krijgen, zocht de ondernemer het ondertussen in een andere tak van sport. “Bij ons in de voortuin stonden verschillende oude narcissensoorten. Via via kwam ik bij Karel van der Veek terecht om te vragen of hij er iets in zag. ‘Dat benne ouwe lijke’, was zijn antwoord. Toch had hij er wel een klant voor en dat zag ik als een kans. Ik ben mijn omgeving gaan afstruinen naar meer oude soortjes. Meestal ben je als vrouw niet in het voordeel in de bloembollenwereld vol mannen, maar op dat moment kwam het toch goed van pas”, lacht Josephine. Begin jaren ’90 kwam haar narcisenteelt van de grond. “Ik

wist van niks”, geeft zij toe. “Maar hier en daar win je de nodige informatie in. Bovendien stonden mijn narcissen op de klei, betrekkelijk rijke grond, en ik had de tijd mee. In totaal teel ik nu ongeveer 1 hectare narcissen met ruim vijftien verschillende soorten. Het zijn allemaal historische cultivars, zoals ‘Mrs. Langtry’, mijn persoonlijke favoriet. Deze crèmekleurige narcis met een gele cup heeft een beetje toegeknepen blaadjes, een heel apart ding.”

VROUWENPUBLIEK

Volgens de narcissenkenner zijn er twee opties. Of je vindt het allemaal niks - oude lijken, zoals Karel van der Veek zei - of je vindt het mooi. “Een Amerikaan zei mij eens dat ik een dichtelijke ziel heb, omdat ik de schoonheid van die historische narcissen zie. En zo is het: de één ziet het en de ander niet.”

.....

‘Veel vakgenoten zijn
niet gewend om
beroepsmatig met
vrouwen om te gaan’

.....

Volgens Josephine zijn de historische soorten onder andere te herkennen aan de dekblaadjes die veel verder van elkaar af staan. “In de veredeling zijn dat soort kenmerken eruit gehaald. Bepaalde mensen vinden dit juist leuk, zij zoeken iets apart. Het is een nichemarkt. In eerste instantie verkocht ik mijn narcissen aan kwekers en exporteurs, maar toen ik bij toeval in het tijdschrift ‘Groeï & Bloei’ terecht kwam, stond de telefoon roodgloeiend. Toen is ook de particuliere markt gaan rollen, een totaal andere wereld dan de reguliere bollenhandel. Ik verkoop mijn bollen nu niet alleen aan kwekerij en export, maar ook via markten aan tuinliefhebbers. Dat zijn bijna altijd vrouwen. Zij komen vaak uit hogere milieus, zijn vrijgesteld van werk en hebben tijd voor de tuin. Dat is met de nieuwe generatie natuurlijk wel anders, maar ik denk dat er altijd een markt blijft voor liefhebbers. Wel ben ik aan het kijken wat de mogelijkheden zijn voor verkopen via internet.”

De narcisenteelt is volgens de ondernemer met ups en downs gegaan. “Als het droog is gaat alles makkelijk, maar onder natte omstandigheden is het erg moeizaam op de klei. Ik heb

belicht'

Josephine Dekker: 'Je moet niet bang zijn en op het juiste moment je mond opentrekken'

geprobeerd narcissen in netten te telen, maar ook dat valt niet mee, mede omdat ik veel kleine partijen heb. Ik huur nu een perceel veengrond iets verderop en dat gaat goed." De teelt is erg arbeidsintensief, maar daar lijkt Josephine haar hand niet voor om te draaien. Ze doet niet onder voor haar mannelijke collega-kwekers, al voelt dat soms anders. "Het is als vrouw in de bloembollensector soms best moeizaam", geeft zij toe. "Ik heb het gevoel dat ik er altijd bij hoor en dat komt niet alleen doordat ik een apart product teel. Je bent als vrouw toch een uitzondering en veel vakgenoten zijn niet gewend om beroepsmatig met vrouwen om te gaan. Mijn voordeel is dat ik makkelijk praat

en op dingen durf af te stappen stap. Je moet op het juiste moment je mond opentrekken en niet bang zijn. Net zo goed als mannen dat moeten. Naar mijn idee is de rol van de vrouw in de bollensector wel sterk onderbelicht. Vaak

is zij juist de pijler van het bedrijf. Ze helpt niet alleen, maar werkt vaak gewoon volop mee. Belangrijke zaken als het personeelsbeleid en administratie liggen heel vaak bij de vrouw. Dat zegt veel."

Resumé

Of het nu om een kwekerij, broeierij of exportbedrijf gaat, negen van de tien keer staat er iemand van het mannelijk geslacht aan het roer. Maar soms, heel soms, doemt daar ineens een vakvrouw op. Josephine Dekker, narcissenkweker uit Oterleek, is zo iemand: niet bang voor vieze vingers en hard werken. Maar zij is zeker niet de enige. Bent u of kent u een vakvrouw die in deze serie niet mag ontbreken? Laat het ons dan weten via info@bloembollenvisie.nl of tel. 06-12662499.